

Warszawa, 22 kwietnia 2015 r.

CML/0315/05.15/AP/MK

**Pan
Janusz Cichoń
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów**

Janusz Panu Cichon,

W odpowiedzi na pismo z dnia 15 maja 2015 roku, dotyczące projektu ustawy o wykonaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA.

2 kopianami do archiwu

**Prezydent
Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej**

Andrzej Malinowski
Andrzej Malinowski

Załącznik: Stanowisko Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące projektu ustawy o wykonaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA.

Stanowisko Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej dotyczące projektu z dnia 13 maja 2015 roku Ustawy o wykonaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki w sprawie poprawy wypełniania międzynarodowych obowiązków podatkowych oraz wdrożenia ustawodawstwa FATCA

A. Uwagi ogólne

Postanowienia art. 20 dotyczące konieczności blokowania rachunków w sytuacji, gdy posiadacz rachunku nie dostarczy w odpowiednim czasie oświadczenia FATCA, narażają polskie instytucje finansowe na konieczność blokowania bardzo dużej liczby rachunków i ograniczają swobodę dysponowania własnymi środkami pieniężnymi tudzież aktywami przez posiadaczy rachunku. Obciążą to całe środowisko instytucji finansowych na dodatkowe koszty związane z implementacją FATCA. Skutkuje to bowiem ewentualną niemożnością pobierania opłaty za prowadzenie rachunku od zablokowanych rachunków, a także z kosztami obsługi dodatkowej komunikacji z klientem, z kosztami monitorowania składania przez posiadaczy rachunków oświadczeń oraz kosztami obsługi dużej liczby reklamacji klientów i z kosztami społecznymi.

Należy również zwrócić uwagę na to, że rozwiązanie przyjęte w art. 20 jest inne, niż deklarowało Ministerstwo Finansów podczas spotkań roboczych. Zgodnie bowiem z wcześniejszymi propozycjami, blokadzie podlegałyby jedynie rachunki, w stosunku do których zidentyfikowane zostałyby *US indicia*. Zaproponowane w art. 20 rozwiązanie jest nieadekwatne w stosunku do zamierzonego rezultatu, który stanowi zaraportowanie amerykańskiego rachunku do urzędu skarbowego. Blokowaniu może bowiem podlegać nawet 0,5 miliona

rachunków w jednej instytucji finansowej, z których jedynie poniżej 1% będzie miało jakiegokolwiek *US indicia*. Pracodawcy RP proponują ponowne rozważenie możliwości przyjęcia, że blokowaniu będą podlegały wyłącznie rachunki zidentyfikowane jako amerykański rachunek raportowany.

Dodatkowo projekt ustawy nie przewiduje przepisów przejściowych dotyczących procedur identyfikacji rachunków o wysokiej wartości. Zgodnie z IGA procedury te powinny być zakończone do 30 czerwca 2015 roku, a więc prawdopodobnie jeszcze przed wejściem w życie projektowanej ustawy.

B. Uwagi szczegółowe

1. Art. 2 – Definicje zamieszczone w umowie FATCA

Projekt ustawy odwołuje się do definicji zamieszczonych w umowie FATCA, które są ogólnikowe i ich stosowanie może powodować wątpliwości interpretacyjne na gruncie powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Dotyczy to w szczególności definicji instytucji finansowej oraz rachunku finansowego. W przypadku definicji określenia „rachunek finansowy” nie wiadomo, czy zawiera ono w sobie również rachunki sponsora emisji oraz depozyt papierów rynku niepublicznego, a tym samym czy instytucja ma obowiązek raportować także tego typu rachunki.

2. Art. 5, ust. 2 – Limity wskazane w Załączniku I do umowy FATCA

Proponujemy doprecyzować, iż instytucja finansowa może stosować limity wskazane w Załączniku I do umowy FATCA.

3. **Art. 5, ust. 7 i 8 – Delegacja do wydania przepisów wykonawczych**

Projektowany przepis wprowadza delegację wydania przepisów wykonawczych o charakterze fakultatywnym, co stoi w sprzeczności z realizacją obowiązków instytucji finansowych wynikających z umowy FATCA i postanowień projektowanej ustawy. Fakultatywność w ust. 7 i 8 w porównaniu z obowiązkiem wydania przepisów wyrażonym w ust. 6 nie znajduje żadnego wytłumaczenia. Wobec braku uzasadnienia dla takiego rozwiązania tym bardziej niezbędne wydaje się określenie warunków wymuszających wydanie przepisów wykonawczych, o których mowa w ust. 7 i 8.

4. **Art. 7, ust. 5 – Tajemnica bankowa**

Konieczne jest również doprecyzowanie rodzaju tajemnicy. Dobrym rozwiązaniem byłoby np. użycie wyrażenia „tajemnica bankowa”.

5. **Art. 7, ust. 13 – Wydłużenie terminu na usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli**

Należy wydłużyć terminy na usunięcie nieprawidłowości stwierdzone w wyniku kontroli do terminu nie krótszego niż 3 miesiące i nie dłuższego niż 12 miesięcy. Wskazany w projekcie ustawy termin – czyli od 1 do 6 miesięcy –

jest zdecydowane zbyt krótki, w przypadku gdy nastąpi konieczność dokonania zmian w systemach informatycznych instytucji finansowej. Trzeba wziąć również pod uwagę średnie czasy trwania cykli produkcyjnych w dużych instytucjach finansowych, które wynoszą około 12 miesięcy.

6. Art. 7, ust. 12 i 14 w związku z art. 10

Proponujemy zmianę procesu weryfikacji wypełniania obowiązków przez raportujące polskie instytucje finansowe – w taki sposób, aby wynik kontroli oraz stwierdzone nieprawidłowości, jak również sposób ich usuwania przez instytucję finansową zostały w pierwszej kolejności potwierdzone przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, razem z właściwym organem Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Dopiero później zaś byłyby one usuwane przez daną instytucję finansową. Takie zaplanowanie procesu weryfikacji pozwoli na uniknięcie sytuacji, w której właściwy organ Stanów Zjednoczonych Ameryki nie zaakceptowałby wyniku kontroli.

7. Art. 11, ust. 1 – Tajemnica bankowa

Z projektowanego przepisu wynika, że: „do ujawnienia (...) nie stosuje się przepisów ograniczających udostępnianie danych objętych tajemnicą, z wyjątkiem informacji niejawnych”. Niemniej jednak w ocenie Pracodawców RP w rozdziale 5 powinny znaleźć się postanowienia zmieniające m.in. ustawę Prawo bankowe oraz ustawę o obrocie instrumentami finansowymi w zakresie tajemnicy bankowej, zawodowej. Ponadto przepis ten nie daje według nas podstawy do

przekazania informacji objętych tajemnicą bankową innym instytucjom finansowym, zgodnie z art. 5, ust. 3 projektu ustawy. Pracodawcy RP proponują w związku z tym rozszerzenie art. 11, ust. 1 o wyłączenie tajemnicy bankowej, również w odniesieniu do ujawniania informacji w trybie przewidzianym w art. 5, ust. 3 projektu ustawy.

8. Art. 15 – Maksymalna kara z nieskładanie informacji

Pracodawcy RP postulują zmniejszenie kary maksymalnej za nieskładanie informacji: z kary grzywny wynoszącej do 180 stawek dziennych na 120 stawek dziennych.

9. Art. 19 – Dodatkowe koszty związane z implementacją FATCA

Zgodnie z wytycznymi IRS, istnieje możliwość raportowania zagregowanych płatności wypłaconych lub pozostawionych do dyspozycji wyłączonej instytucji finansowej. W naszej ocenie wprowadzenie do projektu ustawy innych zapisów, tj. nakazujących wyłączenie zapłaty za otrzymane towary i usługi, jest mylące i niepotrzebne. Zwracamy uwagę na fakt, że instytucje finansowe przygotowują się do wdrożenia FATCA zgodnie z wytycznymi IRS, a wprowadzanie do ustawy przepisów innych niż wynikające z wcześniejszych wytycznych IRS naraża instytucje finansowe na dodatkowe koszty związane z implementacją FATCA. Dodatkowo pragniemy zauważyć, że raportująca instytucja finansowa będzie musiała obligatoryjnie podać numer rachunku, jego saldo oraz walutę. Formularz wymusza więc przekazanie szerszego zestawu danych, niż wynika to z art. 19

projektu ustawy. Proponujemy w związku tym zmodyfikowanie formularza w tym zakresie.

10. Art. 20 – Zakres przedmiotowy blokowanych rachunków

Wątpliwości budzi również zakres przedmiotowy blokowanych rachunków, gdyż w ust. 1 i 4 użyto wyrażenia „amerykańskie rachunki raportowane”, a ust. 2 i 3 sugerują jednocześnie, że bank może blokować wszystkie rachunki swoich klientów otwarte od 1 lipca 2014 r. do dnia wejścia w życie ustawy. W naszej opinii nie jest to spójne z ust. 1.

11. Art. 20, ust. 2 oraz ust. 6 – Wydłużenie terminu na wystąpienie do posiadacza rachunku z żądaniem przedstawienia oświadczenia.

Proponujemy wydłużenie terminu na wystąpienie do posiadacza rachunku z żądaniem przedstawienia oświadczenia do 180 dni oraz wydłużenie terminu na złożenie owego oświadczenia do 360 dni. Zwracamy bowiem uwagę na fakt, iż instytucje finansowe będą musiały zwrócić się do znacznej liczby posiadaczy rachunków założonych od 30 czerwca 2014 roku do dnia wejścia w życie przepisów ustawy. W przypadku dużych instytucji finansowych liczba takich rachunków może przekroczyć 0,5 miliona, a nawet sięgnąć 1 miliona. Wymusza to zatem konieczność automatyzacji procesu komunikacji z właścicielem rachunku oraz procesu monitorowania złożenia przez posiadacza rachunku stosownego oświadczenia. Często na wprowadzenia rozwiązania automatycznego instytucje finansowe potrzebują więcej niż 90 dni. Natomiast

ograniczenie terminu wynikającego z procedury alternatywnej, zaproponowanej przez IRS, na dostarczenie oświadczenia przez posiadaczy rachunków w terminie do 90 dni na żądanie lub w terminie do 180 dni od dnia wejścia w życie przepisów, wpłynie na zwiększenie kosztów realizacji takiego zadania poprzez konieczność zaangażowania zwiększonych zasobów, niż w przypadku gdyby komunikacja mogła trwać dłuższy czas.

Dodatkowo zwracamy uwagę na to, że przepis art. 20, ust. 2 jest nieprecyzyjny. Nakazuje bowiem w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy nie tylko wystąpić do posiadacza rachunku z żądaniem przedstawienia oświadczenia, lecz także potwierdzić w tym terminie zasadność oświadczenia otrzymanego od posiadacza rachunku. Zgodnie z art. 20, ust. 6 powinno to zaś zostać zrealizowane w czasie 180 dni od wejścia w życie przepisów ustawy. Proponujemy więc dokonanie odpowiedniej zmiany brzmienia wskazanego przepisu.

12. Art. 20, ust.5 – Raport za okres sprawozdawczy

Zaproponowane brzmienie przepisu nie jest jasne. Pojawiły się wątpliwości co do tego, czy instytucja finansowa powinna zsumować saldo/kwoty płatności w odniesieniu do rachunku za każdy okres sprawozdawczy, czy też złożyć dwa raporty: jeden za 2014 rok – poprzez korektę wcześniej złożonego raportowania – a drugi za 2015 rok. Proponujemy zatem doprecyzowanie wskazanego przepisu.

13. Art. 20, ust. 9 – Informowania o blokadzie rachunku

Proponujemy usunięcie tego przepisu, bowiem jego wykonanie naraża instytucje na kolejne koszty związane z implementacją FATCA. Zwracamy uwagę na to, że ust. 3 tegoż artykułu przewiduje, iż w skierowanym do posiadacza rachunku żądaniu instytucja finansowa jest zobowiązana poinformować posiadacza rachunku o tym, że w przypadku nieotrzymania oświadczenia i informacji przed upływem terminu 180 dni rachunek zostanie zablokowany. Tym samym posiadacz uzyska wiedzę o konsekwencji niezłożenia stosownego oświadczenia. Poinformowanie posiadacza rachunku o jego blokadzie wydaje się już zbędne.

14. Art. 20, ust. 8 – Blokada rachunku

Zgodnie z proponowanym przepisem: „Blokada rachunku, o której mowa w ust. 6, polega na czasowym uniemożliwieniu dysponowania i korzystania ze wszystkich wartości majątkowych zgromadzonych na amerykańskim rachunku raportowanym, w tym również przez instytucję finansową”. W naszej ocenie proponowany przepis nie definiuje dostatecznie charakteru blokady i nie precyzuje tego, czy dotyczy ona tylko wypłaty środków/transferu papierów wartościowych, czy też powinna uniemożliwiać również obrót na rachunku.

Z kolei fragment: „(...) blokada może dotyczyć części wartości majątkowych (...)” również jest nieprecyzyjny, bowiem nie określa kwoty tej blokady ani kryteriów ustalenia wysokości kwoty „części wartości majątkowych”.

Ponadto nie jest jasne, czy blokada rachunku wyłącza możliwość obciążenia rachunku kwotą odsetek od salda debetowego lub obciążenia rachunku kosztami prowizji i innych opłat związanych z prowadzeniem rachunku.

Proponujemy modyfikację zaproponowanego przepisu, pozwalającą na obciążanie rachunku kwotą odsetek należnych bankowi i wszelkich opłat oraz prowizji za prowadzenie rachunku.

Dodatkowo zablokowanie rachunków zgodnie z postanowieniami projektu ustawy uniemożliwi w naszej ocenie wypłatę środków z rachunku osób zmarłych, w tym m.in. z tytułu kosztów pogrzebu, spadkobrania.

Konieczne jest również uregulowanie kwestii zbiegu instytucji blokowania rachunków, wynikającej z przepisu ustawy, z instytucją blokowania rachunków na potrzeby AML czy w związku z zajęciami komorniczymi.

15. Art. 21 – Brak terminu na wydanie przepisów wykonawczych do ustawy

Zwracamy uwagę na fakt, że w zaproponowanym art. 21 ustalono termin przekazania informacji na 31 sierpnia 2015 r. Nie wskazano natomiast terminu wydania przepisów wykonawczych do ustawy, które będą stosowane przy przekazywaniu informacji – co może powodować trudności w raportowaniu przez polskie instytucje finansowe.

16. Art. 22 – *Vacatio legis*

Proponujemy wydłużenie *vacatio legis* do minimum 30 dni, ze względu na charakter oraz zakres niniejszego projektu ustawy.